

* Lukács László büszkén mutatja gyűjtőmunkájának eredményét

Lesz-e valamikor skanzen a Borsodi Tájháznál?

Regénybe illő múzeum

— Regényt lehetne írni ennek a múzeumnak a történetéről! Vagyis inkább azokról a tárgyakról, a gyűjtőmunka körülményeiről, ahogy ez a bemutató létrejött. Az emberek el sem tudják képzelni néha, milyen érdekes módon kerülnek ide ezek a holmik — mondja Lukács László, amint belépünk a Edelény határában levő Borsodi Tájház kapuján. — Ehhez a munkához megszállottság kell.

És Lukács László megszálolt, a szó nemis értelmében. Tekintetével szinte simogatja a komódot, az almáriumot, szinte mindent, ami itt található. Ez nem is csoda, hiszen személyes emlékek fűzik hozzájuk, falujárásai során bukkant rá a paraszti élet emlékeire. A szoroson vett múzeum története azonban csak öt éves múltra tekint vissza.

* Tavaly óta fogadja az érdeklődőket a Borsodi Tájház (Szabán Gabriella felvétele)

ENGEDÉLY VAN, PÉNZ NINC

A műemlékeknek számító épületet 1987-ben vásárolta meg az akkori városi tanács. Régen húzódo ügynek a végére tettek így pontot, hiszen már az ötvenes évek közepétől folyt a huzavona az értékes ház megmentése körül. 1988 tavaszán kezdhették el a tájház kialakítását, egyetlen forint támogatás nélkül. Innen-onnan sikerült szerezni egy kis pénzt, ami éppen a túlzó munkák elvégzéséhez volt elegendő. Igazából még

ORVOSI HÍR

Dr. Sutóczki Zoltán fogszakorvos értesíti kedves betegeit, hogy az SZTK-rendelést megszüntette. Az új rendelés helye: ITC Korona Fogászat, Miskolc, Mindenszent tér 1. Telefon: 354-211.

EGY FAX — ÖNNEK!

PANASONIC
KX-F 50/B.

telefon—telefax
üzenetrögzítő

63 900 Ft + áfa.

Már most rendelje meg,
hogy ez a fax idejében
jusson el Önhöz!

Természetesen postai
engedélyes.

INFOSTAR KFT.

Miskolc,
József Attila u. 25-27.
Telefon: 326-211/110,
112.

Telefax: 326-211/112,
383-828

most sincs helyreállítva az épület, a falak egyszerűen csak meszelve vannak, vakolás helyett. A legnagyobb gond, hogy nincs tisztázva, ki a gazdája a múzeumnak. Hivatalosan az ifjúsági házhoz tartozik, de ők is szűkös keretből gazdálkodnak, nem jut több erre a célra. Lukács László szerint így is nagyon sokat segítettek, autót biztosítottak, rendezvényeket szerveztek. A legszomorúbb, hogy a város költségvetésében sem szerepel még egy forinttal sem a tájház.

Lukács László láthatóan sokkal szívesebben beszél a kiállításról. A minisztériumi engedélyt a Bódva völgye néprajzának, helytörténetének, gazdasági, ipari emlékeinek bemutatására kérték és kapták meg. Mikor eldől, hogy a házban múzeumot hozhatnak létre, korábbi tapasztalatai alapján már tudta, hova is kell menni gyűjtőútra. Arra törekedtek, hogy megőrizték a népi és polgári életvitel közötti átmenet jellemzőit, amely a század elején volt általános a gazdagabb családoknál. A kúria a Nemes-Szatmáry és a Nemes-Horkay családé volt, és a kiállított tárgyak egy része is tőlük származik. A kisnemesi familia mintegy százhusz hold birtokkal rendelkezett, és a helyi körülményekhez viszonyítva jómódú háztartást vezetett.

TÁNCHÁZ ÉS LÁNGOSSUTÉS

A Borsodi Tájházat végül tavaly májusban nyitották meg a nagyközönség előtt. Mindenképpen élő múzeumot képzeltek el, s nem egy dohos, poros „raktárt”. Ennek megfelelően néprajzi napközit szerveztek itt, de volt már táncház, lángossütés, népi mesterségek bemutatója is. Terveikben talán merész-

nek is nevezhető elképzeléseket melengtetnek. A szomszédban áll két hasonló jellegű ház, amelynek megszerzésével akár egy skanzen is ki lehetne alakítani. A borsodi földvár nem mesz-sze folyó ásatainak eredményét is szeretnék bemutatni, mindehhez természetesen idegenvezetőt adnak. A telek végében található csűrben a paraszti gazdálkodás tárgyi emlékeit mutatják be. Lukács László szerint a falusi turizmus javát is szolgálná, ha valamikor megvalósulnának a ma még csak ábrándnak nevezhető ötletek. Hogy ez mikorra várható? Megvonja a vállát: ez nemcsak rajtuk múlik.

(horváth)

Majdnem tavasz A néma bolond hegedül

Húzódj közel az ablakhoz. Tapaszd az arcot az üveghez. A téli mocskon át nehezen talál hozzád utat a fény. Még nem melegít, de már majdnem olyan, mintha tavasz lenne.

Figyeld a lenti forgatagot. Az emberek elvegyülnek. Mindenkinek élni akar. Rohan a többivel, egybeolvadnak a színek, az arcok. Nem ismersz fel senkit. Aztán hirtelen feltűnik az utca bolondja. Vedd észre, mert lassan jön. Nem tart a többiekkel. Két fát ütöget egymáshoz. Úgy

szoritja, mintha hegedülne. Béna lábát a hallhatatlan muzsika ütemére rándítja. A dallam, ami sosem jöhet ki a néma száján, egészen eltorzítja az arcát: úgy erőlködik.

Ez már egy másik idő. A seprő megáll a házmeszter kezében. Csak a szeme moccan. Figyeld a bolondot, ahogy az megtorpan a konténer mellett. Még dalol, de a tekintete már a szemtetet kutatja. A bothegező munkaeszközök közé válik, a bolond beletúr a ház mocskába. Ahogy keres, a

szél odébb sodor egy papírt, és matatni kezd a férfi hajában. Az utca bolondja valamit zsebre vág és újra vágódásba szoritja a botokat.

A házmaster nagyot sóhajt. Lenyitja a seprőt. Apró porjelhők repennek a cirok alól. A túlóddalon kutyák kergetőznek. Egy asszony kézen fogja gyermekét. Elmélyülten magyarul neki: indulnak haza.

Lépj hátrébb: mára eleget láttál. Ül le, és meledj magad elé. Gondolkozz el rajta: van-e remény?

Bujdos Attila

Palotás János jó tanácsai a zemplénieknek

A munkát meg kell fizetni

Expo: „...a felelős én vagyok!”

Palotás János országgyűlési képviselő, a VOSZ elnöke Sárospatakon találkozott a vállalkozókkal, selőadást tartott a vállalkozások helyzetéről, szerepéről, majd a jelenlévők kérdéseire válaszolt. A mintegy két és fél óras fórum után interjút adott lapunk munkatársának.

— Zemlén az ország egyik gazdaságilag legelmaradottabb térsége, sok munkanélkülivel. Mit tanácsolna a felemelkedéshez?

— Először is tudatosítani kell, mi ennek a gazdaságnak a jelen- és a jövőképe, mert enélkül nem mondhatom egy munkanélkülinek, hogy ne segítsen, hanem átképzésben gondolkodjon. De az átképzéshez megbízható tanterv is szükséges. Azt kell nézni, mik lesznek a magyar gazdaság áttörési pontjai, s nem azt, hogy mi fog leépülni. Ehhez a filozófiához próbáltam képet adni ezen a fórumon. Jól látható, hogy a Kelet-Európa felé kinyílt gazdaság centrumává válunk. Ha elfogadom ezt a fókuszszerepet, akkor már „csak” azt kell tudnom, mibe érdemes befektetni. Például a bányászatba, vagy a mezőgazdasági alaptervekenységbe nem, mert nem tudunk olyan tömegmennyiséget gyártani, hogy mi határozzuk meg a világpiaci árat. Viszont kapcsolódnunk kell a világpiaci tömegtermelőkhez az elosztásban, tovább kell közvetítenünk a termékeiket, s ehhez vámszabaderületek kialakítása szükséges. Zemlénben az infrastruktúrát — beleértve az

úthálózatot is — esetleg az erejüket meghaladóan is fejlesztenünk kell az önkormányzatoknak, hogy Zemlén a budapesti termékeket tovább tudja transzportálni a szlovák határ felé. Nem versenyezni kell Szlovákiával, hanem olyan befektetőket kell hozni, akik abba a térségbe fognak tovább szállítani.

— A fórumon többször is bírálta a kormány gazdaságpolitikáját. Miért?

— Úgy gondolom, hogy a kormány nem eléggé informált. Sajnos, nem alakított ki kommunikációs csatornát

egyetlen társadalmi csoporttal sem, s emiatt rossz irányba lép, nem ismeri fel a folyamatokat, nem látja pontosan a társadalom és a gazdaság szereplőit. S ha nem ismeri őket, akkor nem is bízik bennük, s ezért mind több megkötést alkalmaz. Ebben az országban rengeteg szakember van (a gazdaságpolitika irányításában is). Egymás erősítése lenne a feladatuk, nem pedig a rivalizálás. A szakemberek döntő többsége nincs elkötelezve politikailag, nekik az a fontos, hogy a kormány információit kérjen tőlük, s megbízzon bennük.

— Sokszor említi a bizalmat. Önben is bíznak az expóval egyetértők, viszont ha mégsem „jön be”, akkor vállalja érte a felelősséget?

— Jól tudom, hogy az expó hihetetlenül nagy gazdasági lehetőség, tudom, hogy meg lehet csinálni jól, s azt is tudom, hogyan. Most ezen dolgozom, s ha mégsem sikerül, akkor engem felelősség terhel. De nem

azért, mert akartam az expót, hanem azért, mert közéleti szerepet vállalva nem tudtam jól megvalósítani.

— A kisnyugdíjasok, a munkanélküliség, az elszegényedés miatt csökken a fizetőképes kereslet. Ilyen helyzetben hogyan lehet a piacgazdaságot kiépíteni?

— Hamis az az elképzelés, hogy legyen jobb a gazdaság, s majd akkor növeljük a béreket, biztosítjuk a nyugdíjak értékállóságát. Fizetőképes kereslet nélkül nem lehet gazdaságot működtetni, hiszen így öncélúvá válik. Létrejönnek sok vállalkozás, termel, desenki sem vásárol. Ezért fontos minél előbb a nyugdíjak értékére hozása, az értékállóságuk garantálása, a bérszabályozás feloldása, hogy a munkát meg tudjam fizetni, s fizetőképes kereslet jöjjön létre. A kereslet visszatartása antiinflációs eszköz — három hónapig, utána viszont inflációgerjesztést jelent.

Tarnavölgyi László

A gazda nagyot sóhajt, és...

Metszi a szőlőt, fejt az újbort

Érdemes-e? Megéri-e? — kérdik maguktól és egymástól a szőlősgazdák a múlt év keserves tapasztalatai után. Aztán csak fogják a metszőollót, s kiballagnak a szőlőültetvényre, vagy a pincébe, hogy lefejtsek az újbort.

Sanyarú idők járnak a szőlősgazdákra, már elsősorban azokra, akiknek nem néhány tőke- vagy kordonos van a hobbikertjükben, hanem akiknek komoly megélhetést jelent az ültetvény. Miskolc környékén a korábbi években, a vörösbortprogram keretében telepített ültetvényeket még rendszeresen gondozták, s a tőkék metszéséhez is hozzáfogtak. Am Tokaj-Hegyal-

ján már sokhelyütt felhagytak a műveléssel, s a hírek szerint az idén a borkombinát is több mint 200 hektárral csökkenteni a művelt szőlőterület nagyságát. Am akinek van kitartása, s nem kevés hite, az már metszi a tőkét, hogy mire megindul a nedvkeringés, elkészüljön az idej termést is meghatározó művelettel.

Mind gyakrabban nyitják ki az ajtókat a pincesorokon. Nemcsak szellőztetik a bortároló helyeket, hanem fejtik a múlt évben szüretelt újbortok. Feltöltik a megapadt hordókat, s ellenőrzik az óborok minőségét. A gondos pincemunka akkor sem hanyagolható el, ha a borok iránt csökkent a kereslet, s rontod okoz az értékesítés.

A Rákóczi Szövetség vendégeként

Egy hét Magyarországon

A kassai magyar alapiskola, felső osztályos 38 tanulója töltötte téli iskolai szünidejét Tiszaújvárosban, a Tiszai Erőmű Vállalatnál.

A magyar nyelvi tábort a Rákóczi Szövetség Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete — a Tiszai Erőmű Vállalat felajánlott segítségével — a Tiszai Erőmű Vállalat felajánlott segítségével alapozva — a kassai CSEMADOK Városi Szervezetével és az Együttélés polgári mozgalommal együttműködve valósította meg.

Február 15-én ment Kassára a gyerekekért a vállalat autóbussza és 3 kísérő tanárral még aznap elhozták őket Tiszaújvárosba, ahol kényelmes munkásszálláson helyezték el a diákokat.

A programot előzetesen egyeztetve a vállalat az érdekeltekkel, ennek megfelelően már másnap foglalkoztatták a gyerekeket: egri kiránduláson vettek részt, majd következett Miskolc, Debrecen, Sárospatak, művelődési ház és iskolai látogatások.

A program Miskolcon 22-én színházi előadással végződött. A gyerekek és kísérőik itt búcsúztak el a vállalat képviselőjében megjelent Szabó Sámuel osztályvezetőtől, és a Rákóczi Szövetség Megyei Szervezetének titkárától.

dr. Nátafalussy Lajos
a Rákóczi Szövetség
megyei titkára